

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 117. — ŠTEV. 117.

NEW YORK, SATURDAY, MAY 17, 1924. — SOBOTA, 17. MAJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

BONUS BI PREVEČ OBREMENIL NAROD

Predsednik Coolidge je rekel, da bi veljal vojaški bonus davkoplačevalce nekako dva tisoč petsto milijonov dolarjev. — Ta denar bi bil takorekoč vržen v stran. Kljub temu bo pa predloga z lahkoto sprejeta v poslanski zbornici. — Uradniki American Legion so upalpolni. — To je že drugi veto.

Washington, D. C., 16. maja. — Vojaški bonus predloga, katero je označil predsednik kot gospodarski nezdruvo ter "brez vsakega moralnega opravičila", bo jutri predložena poslanski zbornici, in zagovorniki predloge izjavljajo, da imajo več kot dve tretini potrebnih glasov, da se sprejme predloga preko veta predsednika. Če bi poslanska zbornica predlogo zopet sprejela, bi se pečal žnjo senat prihodnji teden in zagovorniki predloge senatu trdijo tudi, da imajo dosti glasov, da uveljavijo kot postavbo bonus predlogo, brez ozira na veto predsednika.

"Sprejem predloge", — je izjavil predsednik v svoji poslanici na kongres, — "bi naložil naroda za nadaljnjih dvajset let letna dovolila v znesku \$114,000,000 in končno bi bilo treba prodati javnosti bonde v znesku dva tisoč in petsto milijonov dolarjev."

Kakorhitro je prišla poslanica v zbornico ter so jo prečitali, so se oglašili od vseh strani poslanci s pozivom. "Glasovanje! Glasovanje!" Sredi velike zmede je prošil republikanski voditelj Longworth, naj se glasuje o vetu prihodnji četrtak, a to ter tudi neko drugo priporočilo se je odklonilo. Kongresnik Rankin, demokrat iz Missisipija, ki je zahteval takojšno glasovanje, je rekel, da pomenja poslanica žaljenje veteranov svetovne vojne. Voditelji obeh strank pa so medtem manevrirali ter dosegli, da je bilo glasovanje preloženo na soboto.

Republikanski in tudi demokratični voditelji so mnenja, da bo predloga z lahkoto sprejeta v poslanski zbornici. Pristaši predloge v senatu izjavljajo, da bo predloga sprejeta tudi v senatu in sicer s štirimi glasovi nad potrebno dvotretinsko večino. Tudi uradniki American Legion so mnenja, da bo predloga sprejeta, razven če bi se pojavil kak nepričakovan in radikalen preobrat v mnenju, kar pa je malo verjetno.

Sedaj veterana predloga glede bonusa je že druga bonus predloga, ki je bila veterana, kajti pred dvema leti je predsednik Harding vetiral slično predlogo. Njegov takratni veto je bil v zbornici preglašen, a v senatu potrjen.

Ta veto je drugi, kar jih je kedaj podpisal predsednik Coolidge. Prvi se je tikal Bursumove penzijske predloge, o kateri je predsednik izjavil, da nalaga zakladnici preveliko breme.

DEMENTIRANA POROČILA O PAPEŽEVI BOLEZNI.

Rim, Italija, 14. maja. — Vatikani je danes zanikal poročila, da je papež nevarno zbolel. V posebnem buletinu je bilo oznanjeno, da je pri najboljšem zdravju. Poročilo o njegovi bolezni je objavila "Tribuna".

renee med majnarji in delodajalci. Malo je manjkalo, da niso vsi angleški premogarji zastražkali.

URADNIK RUSKE TRGOVINSKE KOMISIJE ARETIRAN.

Berlin, Nemčija, 16. maja. — Vladni agentje so danes aretirali nekega uradnika ruske trgovinske komisije. Aretiran je bil v svojem stanovanju. Ime aretirane ni bilo objavljeno, kljub temu se pa domneva, da je to komunist Botzenhardt.

ŠTRAJK PREMOGARJEV PREBROČN.

London, Anglija, 15. maja. — Sprejeta je bila nova plačilna lestvica, ki je odpravila vse dife-

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$13.50 2000 Din. — \$26.80 5000 Din. — \$66.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Raspoložila na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni zavezi".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$10.00 300 lir \$14.70

500 lir \$24.00 1000 lir \$47.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Raspoložila na zadnje pošte in izplačuje Jadranska Banka v Trstu, Opotiti in Zadru.

Za pošiljke, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben dopust.

Vrednost Dinarjev in Lirar sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po cenah tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslani najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Tel. Cortlandt 4687.

Glavna sodelujoča Jadranska Banka.

PREDSEDNIK REPUBLIKE CUBE.

Slika nam kaže predsednika republike Cube, Alfreda Zayasa. Tekom zadnje vstaje je imel precej dela, pa jo je srečno zatrl.

POSTAVE NIKAKOR NE IZBOLJŠUJEJO LJUDI

Predsednik Columbia vseučilišča, dr. Murray Butler, ki je napravil toliko hrupa s svojo odločno izjavo proti prohibiciji, zahteva povratek k ustavi.

Ljudi ni mogoče napraviti bogatim in krepostnim s postavbo, — je rekel dr. Nicholas Murray Butler v Narodnem industrialnemu konferenčnemu svetu na osmem letnem banketu, ki se je vršil v hotelu Astor. Za obstojeca in preteča zla v vladi pa je priporočil povratek "k osnovnim principijem ameriške družbe", ki so bili vpisani v ustavo kot je bila prvotno sprejeta.

Dr. Butler, ki je bil edini govorik, ni direktno omenil ne prohibicije, ne napadov, katere je pred kratkim vprizoril nanjo v nekem drugem svojem govoru. Zadovoljil se je pa z izjavo, "da je neutemeljeno domnevanje, da je mogoče napraviti ljudi dobre s pomočjo postavbe".

Pred svojo izjavo, da ne napravi postavba ljudi dobrih, je zasledoval dr. Butler za razvoj postavbe v Združenih državah ter izjavil, da je napravila ustava, kot je bila sestavljena, "vlado za instrument in stvaritev vlade" in da je sedanji vznemirljivi in zmeden položaj v Washingtonu "izraz starodavnega konflikta med vlado in prostostjo".

Nobene alternative ni za prostost, — je rekel. — Ljudje so preiskovali že vse mogoče druge stvari. Preiskali so avtokracijo, preiskovali tiranstvo komunizma. Vse to pa nam pripoveduje isto povest: — Prostost ima svoja zla, svoje nepopolnosti in svoja razočaranja, a vse to ni nič v primeri s moralnimi, političnimi, družabnimi in ekonomskimi zli, ki se oprijemajo vsake druge alternative za prostost, kar se jih je dosedaj predlagalo.

Naš problem je predlagati največjo mero prostosti s tem, da se poslužimo prilik, ki so etične in polne duha službe.

Glede petroleškega in drugih škandalov v Washingtonu je rekel dr. Butler "da je bilo zadnjih šest mesecev takih, da ne morejo osrečiti nobenega človeka".

Kar se tiče mene samega, — je rekel, — se sramujem tega, kar se je zgodilo. Če ni neki kabinetni uradnik vzel podkupnine, se je postavno tako zelo približal temu koraku, da bi jaz ne želel brati te razlike. Governer neke velike države je ravnokar šel v Atlanta jetnišnico radi najbolj nizkotnega zločina. Neki član poslanske zbornice je obtožen, da se je vdeležil zarote, koje namen je bil krčiti narodno prohibicijsko postavbo, katero je sam pomagal uveljaviti.

MAHINACIJE BIVŠEGA DRŽAVNEGA PRAVNIKA

Prejšnji gen. pravdnik Daugherty je vedno skušal pomagati svojemu bratu, ki je bankir v nekem zakotnem okraju v Ohio.

Washington, D. C., 16. maja. — Thomas M. Miller, upravitelj premoženja inozemcev, je dal senatnemu komiteju, ki preiskuje uradno poslovanje Daugherty-ja, številna pojasnila glede počenja v justičnem departmentu pod prejšnjim generalnim pravdnikom, Howard Mannington, torej isti možak, ki je dobival komisije za preskrbljenje certifikatov, s katerimi je mogoče vzeti žgane pijske iz vladnih skladišč, mu je bil predstavljen kot dober prijatelj Daughertyja ter eden največjih mož departmента. Seznanil se je osebnost tudi z Jesse Smithom, Alfredom Urion, John Toddrom in drugimi, ki so stali Daugherty-ju zelo blizu, soglasno z izpovedmi različnih prič pred komitejem. Tudi on se je ravnal po navodilih Daugherty-ja. Vmešavanje prijateljev Daugherty-ja pa mu je postalo tako odveč, da se je pritožil raditega pri predsedniku Hardingu. \$50,000 se je deponiralo na željo generalnega pravdnika v banki brata Daughertyja v Washington Courtthouse.

Detektiiva Meansa je baje spoznal v justičnem departmentu. Means je zasledoval depozite v jaskškega begunca Bergdolla. On, Miller, je bil takrat tudi najet kot agent, da išče Bergdolla, in s to službo so bili spojeni gotovi privilegiji.

Na vprašanje, če je vedel, da ni Mannington nikak odvetnik in da vsled tega tudi ni imel pravice nastopati pred departmenti kot odvetnik, je rekel Miller, da ni ničesar vedel o tem, temveč, da je izvedel to šele tekom senatne preiskave. Od Smitha ni Miller nikdar sprejel povelj, čeprav mu je Smith pogosto izjavil, da je to "želja" Daughertyja v tej ali oni zadevi.

ZOPETNI SPOPAD NA SAŠKEM

Berlin, Nemčija, 14. maja. — V mestu Delitsch na Saškem so se večeraj zvečer spopadli komunisti z nacionalisti. Prišlo je do hudega pretepa in prelivanja krvi. Mir je napravila šele policija, ko je stopila s svojimi puškami v akcijo.

ŽELEZNIČARJEM BO ZVIŠANA PLAČA ZA TRI ODSOTKE

Boston, Mass., 13. maja. — Uprava Boston & Maine železnice je danes sklenila, da bo zvišala svojim uradnikom, strojevodjem, kurjačem in konduktorjem plačo za tri odstotke.

Odredba stopi takoj v veljavo.

NAJVEČJI POSAMEZNI BIZNES NA SVETU

Največji biznes na svetu je poštna služba Združenih držav. — Dvajset tisoč milijonov pisem. Zračna poštna služba.

Washington, D. C., 16. maja. — Vsako leto ima poštna služba Združenih držav v svojih rokah tri in dvajset tisoč milijonov predmetov, — se glasi v nekem oficijelnem pamfletu ameriške poštne službe, ki je bil ravnokar objavljen. Ta pamflet opisuje razmere v "največjem posameznem biznesu na svetu".

In poleg tega presenetljivega bremena za poštne urade ter njih voljne in požrtvovalne uslužbence nam pamflet razkriva še nadaljno zanimivo dejstvo, ki je, da je v tem velikanskem številu predmetov celih dvajset tisoč milijonov pisem. To pomenja, da dob vsak mož, vsaka ženska in vsak otrok v Združenih državah povprečno 112 pisem na leto ali približno dva na teden. Samo ta pisma tehtajo 266,700,000 funtov, kar izgleda večje ter napravi silnejši utis kot pa ugotovilo poštnega departmента, da tehtajo ta pisma 133,500 ton.

Najdemo pa še neko drugo zanimivo dejstvo glede te pismene pošte: Vsako sekundo v teku štiri in dvajsetih ur se spusti v poštne nabiralnice 380 pisem, vsako minuto 23,334, vsako uro 1,400,000, kar znaša 33,600,000 na dan.

Treba je trikrat tako velike sile kot je armada Združenih držav, da se vodi ta "največji posamezni posel na svetu" za narod ameriške republike. Pamflet ugotavlja, da je bilo dne 25. februarja tekočega leta v službi departmента več kot 351,000 oseb. Med temi je bilo 43,677 pismošev, 63,400 uradnikov, 44,417 pismošev v poljedelskih okrajih, 51,393 poštne mojstrov in 21,316 železniških poštne uradnikov. Plača za to silo znaša na leto 441,622,000 dolarjev.

Skoro vsak možni tip transportacije se uporablja, da se prevaža pošta, — izjavlja pamflet, ki pravi nadalje:

Železnice, parniki, avtomobili, aeroplani, motorni čolni, konji, pnevmatične cevi, motoreikli, bicikli, arktične sani in celo "konjski vozček".

To zadnje prevozno sredstvo je bilo iznajdeno v Alaski ter ga opisuje poročilo na naslednji način.

Zapuščena železniška proga teče iz Nome do nekega majnarskega taborišča. Iznajdljivi arktični pismošona je privezal svoje pse k nekemu ročnemu železniškemu vozčku in psi ga nato privlečejo v gore s pošto za majnarje.

Zračni piloti so prenesli lansko leto po zraku 65,295,920 pisem, in razdalja, katero so premerili ti aeroplani, je znašala v dvanajstih mesecih dva milijona milj. To so velikanske številke za panogo poštne službe, ki je stara manj kot deset let, a če se jo primerja s transportacijo na trdni zemlji, poštane naravnost neznatna. Razdalje, katere so premerili železniški poštne vozovi v preteklem letu, so znašale več kot dvesto in devetnajst milijonov. milj. Ta transportacija je stala več kot pet in osemdeset milijonov dolarjev. Poštna služba ima sedaj nekaj več kot pet tisoč železniških poštne kar.

Poleg tega velikanskega gibanja, razdelitve ter konečnega raznašanja pisem, časopisov in paketov so pa še drugi posli velikega biznasa, ki zaslužijo omenitev v naslednjem:

Največji posamezni biznes operira potom poštne hranilnice.

FRANCOSKI PREMIER NUDI KONCESIJE

Francoski ministrski predsednik Poincare je pisal MacDonaldu pismo, v katerem je izjavil, da bi umaknil francoske čete iz Ruhr ozemlja v slučaju, da bi bili Nemci pripravljeni nastopiti na temelju Dawesovega poročila. — Bodoči francoski ministrski predsednik bo najbrž Edvard Herriot.

Poroča Arno Dosch-Fleuret.

Pariz, Francija, 16. maja. — Ministrski predsednik Poincare je poslal ministrskemu predsedniku MacDonaldu pismo, v katerem je pristal v vojaško izpraznjenje Ruhr okraja.

Po obliki je to pismo dvorljiv odgovor na sporočilo angleškega ministrskega predsednika, v katerem je slednji opustil Poincareja obveznosti, da pride v London na posvetovanja. Cela korešpondenca pa se je razvila v poskusu Poincareja, da hoče sedaj, ko je že prepozno, ublažiti svojo ruhrsko politiko.

Poincare trdi v svojem pismu, da je pripravljen poklicati francosko vojaštvo iz Ruhra, kakorhitro pokažejo Nemci svojo dobro vero ter sprejmejo reparacijski načrt izvedencev s tem, da zastavijo svoje železnice za enajst tisoč milijonov zlatih mark, ter industrije za pet tisoč milijonov zlatih mark, — kot določa načrt.

To pismo ni bilo še objavljeno v Parizu, vendar pa je očividno namen Poincareja dati ga javnosti na razpolago, da pokaže, da ni tako trmoglav kot se je zdelo skoro vsem.

To mu seveda ne bo napravilo dosti dobrega vsprico razpoloženja, ki prevladuje sedaj v Franciji. Z objavljenjem tega pisma bo izpostavljen napadom listov, ki podpirajo blok na levici, ki ga je porazil. Ti listi so ga dosedaj še pustili v miru.

Besedilo pisma se pričinja z izjavo, da se ne bo mogel ministrski predsednik sestati z Mr. MacDonaldom, zastran francoskih volitev. Daje pa izraza mnenju, da bi se oba ministrska predsednika lahko dogovorila.

Poincare trdi, da je v polnem obsegu sprejel načrt izvedencev. Če bi se sestal dne 20. maja z angleškim ministrskim predsednikom, je bil baje pripravljen sprejeti angleško naziranje celo do takega obsega, da bi bil poklical vse vojaštvo iz Ruhra. Naprosil je baje le, da naj se le čaka toliko časa, dokler ne bo Nemčija pokazala aktivnega sprejema ter izdala bonde. Na ta način bi ustvarila zastavni predmet, ki bi bil prav tako dragocen kot Ruhr okraj.

Pariz, Francija, 16. maja. — Predsednik Millerand bo skoro gotovo ponudil mesto ministrskega predsednika Edvardu Herriot, voditelju leveice.

Ne ve se, če bo Herriot stvoril vlado s socialisti, a čemur bi bila ustvarjena solidna radikalna večina ali ustvaril manj radikalen kabinet, s podporo številnih prejšnjih pristašev Poincareja.

To je odvisno v večji meri od socialistov kot od Herriota. Imeli bodo konvencijo ravno pred sklicanjem nove zbornice, da določijo, če naj vstopijo v kabinet Herriota. Leon Blum, eden njih voditeljev, izjavlja, da je treba ohraniti socialistično politiko nesovdeležbe v ne-socialistični vladi. Paul Boncour, nadaljni voditelj, je za koalicio.

Nato se bo lotila vlada svojih glavnih treh točk glede napada na politiko Poincareja — Ruhra, dogovora z Vatikonom in Rusijo.

Ruhrska politika bo takoj zavržena. Vatikanska politika bo izbacena kakorhitro se bodo pojavile prve težkoče z Vatikonom. Sovjeti bodo priznani na temelju pogojev, katere stavlja Anglija.

Pertinax izjavlja v Echo de Paris, da bo po njegovem mnenju Liga narodov igrala veliko ulogo v uravnavi mednarodnih sporov, če bo stvorjena tako kot si želi MacDonald.

Politične izpremembe se kažejo tudi v časopisju. Andre Tardieu je prenehal izdajati list Echo National, in anarhisti so objavili, da bodo prenehali izdajati svoj edini list.

največjo hranilnico na svetu. Skupni depoziti so znašali l. 1923 \$134,485,105. Vlada Združenih držav stoji za tem hranilnim podjetjem.

Narod Združenih držav se tudi dobro poslužuje naprave poštne "Money Orders".

Leta 1923 je znašala skupna svota denarja, poslanega potom poštne "Money Orders" velikansko svoto \$1,376,000,000, torej dosti nad tisoč milijonov dolarjev. Izdanih je bilo več kot 172 milijonov posameznih Money Orderov.

Te številke pa ne vključujejo denarja, poslanega v inozemstvo s pomočjo mednarodnih Money Orderov in tudi ne inozemskih Money Orderov, izplačanih v Ameriki.

— K temu je prišteti še registrirno, zavarovano in C. O. D. pošto. Ljudje zahtevajo, da se nudi gotovim predmetom posebno varnost. V preteklem letu je bilo registriranih skoro devet in osemdeset milijonov predmetov.

PRISILJENIŠKA POSTAVA JE BILA PREDLOŽENA PREDSEDNIKU.

Washington, D. C., 16. maja. — Danes je bila predsedniku predložena v podpis prisiljeniška postava, ki izključuje Japonec. Predno jo bo predsednik podpisal, jo bo še predložil državnemu in delavskemu departmentu.

"GLAS NARODA"

SLOVENSKO DNEVNO

Owned and Published by

Metropolitan Publishing Company

Incorporated in New York

FRANK SARKER, President LOUIS BENEDIC, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

For Sale by Mail	For New York by Mail	For Foreign by Mail
One Year \$3.00	One Year \$3.00	One Year \$3.00
Six Months \$1.50	Six Months \$1.50	Six Months \$1.50
Three Months \$0.75	Three Months \$0.75	Three Months \$0.75

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven nedel in praznikov. Zbogom brez podpisa in besedila se ne priobčujejo. Donar naj se blagovestno odloži po Money Order. Pri spremanju kraja naročnikov, prosimo, da se tudi predložijo blagovestne namani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2278

ALICE PRINTING CO.

TRADES UNION COUNCIL

NEW YORK CITY

VETIRANJE BONUS PREDLOGE

S svojim vetom, katerega je objavil glede bonus predloge, je pokazal predsednik Coolidge precej "državljanškega poguma", kot se glasi izraz v nekaterih deželah.

Za predsednika, ki hoče biti v istem letu še enkrat izvoljen, ni seveda nikakr malenkost nastopiti proti tako močnim organizacijam kot je American Legion, organizacija veteranov iz svetovne vojne.

Kot kažejo najnovejši podatki ima Legija 1,200,000 članov, kojih pretežna večina se je zavzela za bonus.

Seveda je treba tudi reči, da je prineslo vetiranj predstniku pomoč od druge strani, prvič radi stvari same in drugič radi tega, ker je pokazal velik pogum, torej lastnost, katero narod vedno visoko ceni.

Vojaske bonus je dejanski zelo malo priljubljen in ne le pri davkoplačevalcih.

To je razvidno tudi iz komentarjev listov, ki se g-bajo vsi v eni in isti smeri, da mora namreč dežela plačevati vojakom, ki so bili v vojni poškodovani, penzije, primerne njih zmanjšani delavni sili, da pa nimajo zdravil in močni ljudje nobene pravice dvigniti denar iz zvezne blagajnice izključno le raditega, ker so bili v vojni.

Vojaki so enostavno izpolnili svojo dolžnost. Od nekda se je namreč smatralo za eno med dolžnostmi državljanov, da gredo v vojno, če postane potrebno in od nekda se je smatralo za samoposedi razumljivo, da mora prispevati mlajša generacija pretežno število vojakov. Vojska, ki se vrne domov časte ter proslavlja, a če gremo stvari na dnu, bomo našli, da so ti vojaki le v večji ali manjši meri izpolnili svojo državljansko dolžnost.

Bonus bi bil plačan nekaterim veteranom v gotovini, drugim pa v zavarovalnih polikah, katere je kaj lahko spraviti v denar. Neglede na vse drugo je tudi dvomljivo, če bi par sto dolarjev veteranom kaj prida koristilo. "Bonus" pomenja sicer "dobro", a v tem slučaju ni beseda dobro uporabljena.

"Kot dobljeno, tako izgubljeno" se glasi o vsakem denarju, katerega si ne pridobi človek s lastnim naporom in delom. V skoro vsakem slučaju ga izda brez smisla in namena. Nikdo ne more storiti nekaj resnično koristnega in trajnega z bonus denarjem, ker ga je premalo.

Sprejemnik bonusa bi imel le malo več žepnega denarja in sicer le za kratek čas. V tak namu pa ni treba naložiti davkoplačevalcem novih davčnih bremen, s katerimi so že itak preobloženi.

To je mnenje, ki splošno prevladuje med narodom, seveda z izjemo veteranov samih ter onih, ki zastopajo njih interese.

Iz Jugoslavije.

Razstava planinskih slik.

Dne 17. apr. se je vršila v Beogradu svetovni izbor planinske razstave v H. moški gimnaziji v Poincaréjevi ulici. Svečanost se je pričela s slovensko pesmijo "Na planine". Nato je prof. Žužovč, častni predsednik Srpskega Planinskega Društva, imel lep govor o pomenu planinstva. Med prisotno publiko so bili predstavniki raznih ministrstev ter drugi občinski gostje. Nato je zapel zbor planincev pevev "Savsko" pesem ter je bila s tem svečanost zaključena. Slovensko planinsko društvo se je udeležilo razstave po svojem delegatu Badjuri. Istotako je tudi Hrvatsko planinsko društvo poslalo svojega delegata. Razstava planinskih slik je prva te vrste v Beogradu ter dela lep vtis. Slovenski amaterji-fotografi so zastopani zelo čestno; razstavili so okoli 400 večinoma povečanih fotografij. Po kvaliteti te slike daleč prekašajo vse druge, kar je popolnoma razumljivo, ker so med njihovimi avtorji najboljše amaterji, kot prof. Janko Ravnik, Pavle Kunaver, dr. Stanko Tominec, Janko Skerlep. Od slikarjev je izločil Valentin Hodnik par lepih oljnatih in akvarelnih planinskih slik. Rudolf Bad-

Film o prirodnih lepotah Jugoslavije.

Ameriško novinarsko društvo Central European Press Syndicate je poslalo v Jugoslavijo svojega člana I. Strzeleckega, da oskrbi film, ki naj predstavlja najlepše kraje Jugoslavije. Strzelecki se je mudil v Splitu, odkoder se je podal v Dubrovnik in Boko, iz Dubrovnika pride v Zagreb in potem baje tudi v Slovenijo.

Obisk angleških pedagogov.

Tega meseca (maja) bo posetila Beograd in Jugoslavijo večja skupina angleških pedagogov, da se pouči o delovanju jugoslovanskih prosvetnih ustanov. Ministrstvo za prosveto je določilo, uradnike, ki bodo goste spremljali.

Iz Slovenije.

Nogo si je zlomil

pri padcu Anton Terglav. Ključavničar pri Prvi žični industriji v Celju. Smil ga je neki tovariš tako nesrečno, da si je nakopal to težko poškodbo.

Samomor starca.

V Mariboru se je obesil brat znanega vinskega trgovca Frimnerja, 82letni zasebnik Ad. Frimner. Vzrok: duševna zmedenost, ki so jo povzročile razne skrbi.

Zastrupljenje.

Posestnik Franc Jagnik iz Laniš pri Šmarju je pomotoma pil octovo kislino in se zastrupil. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer se mu izprali želodec.

Promocija.

Dne 30. aprila so bili promovirani v zbornišni dvorani ljubljanske univerze absolventni pravniki: Željko Jeglič iz Ljubljane, Andrej Dolinar iz Smlednika in Bogdan Kurbus iz Sent Vida za doktorje prava.

Z renoviranjem farne cerkve

v Celju od zunaj se je pričelo te dni. Zvonik in cerkev bo od zunaj popolnoma renovirana.

Zadružna elektrarna.

Te dni se je osnovala "Zadružna elektrarna za Ptuj, Breg in okolice v Ptuj". Zadruga ima namen, dobavljati svojim zadružnikom električni tok. Res skrajni čas bi že bil, da dobi Ptuj električno razsvetljavo.

Ličan rokoborec.

V Maribor je došel atlet Marijan Matijević iz Like. Matijević se je vrnil iz Amerike, kjer je nastopal in se kosil z raznimi ameriški rokoborci. Ameriška kritika se je izrazila o njem zelo pozitivno. Tudi v Mariboru je nastopil v Narodnem domu.

60letnica smrti Ambroža.

Dne 25. aprila je minulo 60 let, odkar je umrl Mihael Ambrož, bivši župan ljubljanski. Njemu v spomin se imenuje na Poljanah "Ambrožev trg". Poleg drugih vršin tega moza naj omenimo, da je skrbni župan Ambrož pregledoval vsa dijaška stanovanja v posameznih hišah. Kjerkoli je opazil kak nedostatek, je moral dijak takoj izpremeniti svoje stanovanje. Zato so imele tudi dijaške gospodinjice velik respekt pred županom Ambrožem. Kako potrebno bi bilo pač dandanes tako nadzorovanje stanovanj, ko se dogajajo med mladino v nekaterih stanovanjih pravi zločini v moralnem in higienskem oziru.

Kakor poroča ljubljanski list "Jutro", se nahaja v knjižnici pokojnega župana Ambroža, Karolina Ambrož, v ljubljanski mestni občini v zelo bednem položaju. Od svojega 17. leta je zadeta od kapi. Kljub temu jako pridno pleše in kvačka z levico. Starost četa se še dobro spominja.

Smrtna kosa.

V Dol. Logatu je umrl v starosti 73 let Josip Smole. Z njim je izgubil Logat-e enega svojih najzaslužnejših mož, ki je vse svoje življenje posvetil blagru občanov. Bil je dolga leta občinski odbornik in tudi župan, predsednik krajnega županskega sveta, načelnik gasilnega društva v Dol. Logatu in načelnik gasilne župe, blagajnik pri logaški pesojilnici in zaščitni član Sokola. Bil je kremenit značaj in navdušen Jugoslovčan.

V Dovjem je umrla Jerica Jegličeva, soproga nadučitelja Frana Jegliča. Dosegla je starost 68 let. V celjski javni bolnici je umrl Miroslav Murovič, dijak ekspozitne akademije iz Novega Sada.

V Ljubljani so umrli: Friderik Kušir, mag. ofcijal in posestnik, 65 let. — Martin Ožlak, gostac, 54 let. — Marija Verbič, zasebnica, 50 let. — Marija Valte, zasebnica, 88 let. — Kristijan Vernik, strugar, 28 let. — Franc Glivar, čevljarški vajenec, 25 let. — Josip Geste, učitelj, 74 let. — Anton Kerže, učitelj v pok., 49 let.

Samomor.

V Mariboru se je obesil 88letni zelo premožen posestnik A. Primer. Poizkusi oživetja ga se niso

posrečili. Vzrok samomora je neznan.

V Žaleu se je ustrelil v hipni zmedenosti na železniški postaji Maks Exler, 25letni postajni odpravnik drž. železnice, doma iz Kamnika. V brezupnem stanju so ga prepeljali v celjsko javno bolnico, kjer je naslednji dan umrl.

Žrtve Ložnice.

V bližini Samca pri mostu, ki vodi čez državno cesto v celjski okolič, so opazili pasanti dne 21. aprila v Ložnici potapljalčevega človeka. Napol mrtvega so potegnili iz vode ter ga prenesli v bližini se nahajajoče gospodarsko poslopje. Kmalu nato je izdihnil. Identiteta utopljenca in vzrok nesreče se doslej še nista mogla dognati. Po njegovi znanosti soditi je berač, katerega so ljudje videli par dni prej v Celju.

Vlomi in tatvine.

Na velikonočno nedeljo ponoči je bilo vlomljeno v opekarno Kos na Bregu pri Ptuj. Pokradena je bila večja svota denarja, zlatnine in srebrnine ter drugi različni predmeti. Aretiran je bil dosedaj en osumljenec. Nadaljnja preiskava je v polnem teku.

Vlomljeno je bilo pri posestniku in gostilničarju Ivanu Majcenu v St. Janžu v gostilniško sobo ter iz njene odnešeno 6 bankovcev po 100 Din, 10 bankovcev po 1 Din in nekaj srebrnih žlic v skupni vrednosti 1230 Din. Storišec je neznan.

Vlomljeno je bilo skozi okno v leseno barako trgovca Antona Babnika na Zaplazu pri Čatežu in pokradeno več manufakturnega blaga in izgotovljenega perila v skupni vrednosti 6413 Din.

Te dni je prišel k Jakobu Pušniku na Loku pri St. Rupertu nad Laškimi nek 40 let star berač, ki je pravil, da je doma iz Loke pri Zidanem mostu in da išče dela. Berač je ostal pri Pušniku čez noč in pri tej priliki ukradel svojem gostitelju ene hlače in eno jopo v vrednosti 115 D, nakar je izginil.

Na kolodvoru v Zidanem mostu je bila ukradena manipulativna državne železnice Lini Fetteh. Frankheim črna usnjata denarnica z vsebino 260 Din, železniška legitimacija s fotografijo, blok s 30 listki za prehrano v železniški menzi in posvetila neke nürnbergske tiskarne z naslovom njenega zastopnika A. Hoesera.

Anton Pleško, predelavalec pri ljubljanskem tovarnarstvu Kobiju, je prijavil policiji, da mu je bil v noči od 23. na 24. apr. ukraden iz dvorčice njegovega stanovanja na Lzanski cesti 4kolesni ročni voziček, vreden 300 Din.

Dopis.

Saginaw, Mich.

Ker vidim, da se nobeden ne oglasi iz te naše naselbine, sem se namenil, da zopet napišem par vrstic. Poročam, da smo dne 1. maja položili Franka Kralja k večnemu počitku na tukajšnjem katoliškem pokopališču po cerkvenih obredih. Zapustil je ta svet v najlepših letih, star 29 let. Doma je bil iz Zlokarjev, fara Kolarjevat. Po domače so mu rekli Golobarjev. Tam tudi zapuščal svoje starše in dve sestri. Pred vojno so bili vsi skupaj v Jenny Lind, Ark. Od tam so šli njegovi starši in sestra v stari kraj, on je šel pa tukaj k ameriškim vojakom in je služil 6 let. Ko je bil odpuščen od vojakov, se je podal v stari kraj, kaskat svoj rodnosti dom. Vrnil se je nazaj v Ameriko pred enim letom in je prišel naravnost sem v Saginaw k svojem bližnjemu sorodniku Franku Majhenu. V začetku tega leta se je podal v Detroit. Tam je delal nekaj časa in se močno prehladil. Dobil je pljučnice, kateri je tudi podlegel dne 28. aprila. Njegovo truplo je bilo pripeljano iz Detroita v Saginaw. Naj v miru počiva.

Dne 29. aprila je tukaj za vedno zatihnil oči Valentin Turk. Bolehal je več let za nadohu. Pred petimi leti se je preselil sem v družino iz Claridge, Pa., kjer ga tudi več rojakov pozna. Lahka ma bo di zemljica.

Delavski razmere niso tukaj nič povoljne, ker dela se pomale in delo se težko dobi. Kadar se kaj izboljša, ham poročal. John Raspoznik.

Peter Zgaga

Poročilo iz Brooklyna.

Bliža se čas, ko imajo newyorkški Slovenci priliko pokazati vsemu civiliziranemu svetu svojo kulturo in poštvalnost.

Tega pa seveda ni mogoče drugače storiti, kot da se vprizori parada po osmi cesti do prve Avenue in potem nazaj po dvanajsti do osme ceste.

Reditelji parade so namreč prišli do prepričanja, da bomo vsi pogubljeni in vsi aretirani, če tega ne storimo.

Program parade je bil že enkrat objavljen v tvoji koloni, dragi Peter Zgaga.

Uverjen sem, da bi bilo jako zanimivo, če bi se stvar tako vršila, kot si si jo ti zamislil, sedaj ti pa z žalostjo poročam, da ne bo iz te moke dosti kruha — nič kruha — pač pa komaj kak pri smojen potancelj.

Reklame za parado je bilo dovolj. Paradno glasilo "Naš Dim" jo je začelo, toda škoda škoda, vse se je zvozenelo, vse se je izpremenilo v brozgo, ki ne zmore niti ubogega pol procentka.

Naša brooklynška naselbina je jako poštvalna. Naša brooklynška naselbina daje, daje do skrajnosti, toda doslej je bila še vedno namazana. Dala je za pete in za avtomobile, za kiso želje in za porhant, za svobodo in za republiko in tudi za parado je dalo samo zadnjo nedeljo nad dvesto dolarjev.

Pa je pri nas kot zakleto. Hodimo s pošvedranimi petami, avtomobila ne poznamo drugače kot če nas povozijo, kiso želje kupujemo pri grocerju, porhant pri jdu, smo snžnji brez republike, farani brez cerkve, in sedaj, kot kaže, so nas celo s parado prav paradno namazali.

Bilo je zadnjo nedeljo. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Namen prireditve je bil napolniti blagajno, da bo mogoče pokriti pripravljane stroške velike parade. Pripravljeni stroški so ogromni.

Neko društvo mora vzeti zastavo iz zastavnice, maršal potrebuje "sapolio", da bo zdrgnil grinšpon za maršalske palice, v slučaju gorkega vremena bo treba raznih osežev, nekaterim devicam so bili trakovi precej "obšesali" itd., itd.

Je navzočih so vabili denar na najrazličnejše načine. Malo z božjo besedo, malo z bobnom in fagotom, malo pa s pijačo.

In tako se je nabralo v blagajni nad dvesto dolarjev.

Blagajnika sta denar lepo preštela ter se odpravila proti domu.

Medpotoma se je razvil naslednji pogovor:

I. blagajnik: Lepo smo naredili.

II. blagajnik: Da, lepo smo naredili.

I. blagajnik: Kdo bi si mislil — nad dvesto dolarjev. To bo parada.

II. blagajnik: Da, to bo parada. Le dobro pazi na denar.

I. blagajnik: Na kakšen denar? Saj ga imaš ti!

II. blagajnik: Ti ga imaš.

I. blagajnik: Jaz ga nimam.

II. blagajnik: Kje je denar?

I. blagajnik: Kje je denar?

Tako se je zgodilo, da je na zagometen način izginil sklad za parado in da sklada še dosedaj niso našli.

Jaz pa ne pravim drugega kor: Oh, to bo parada ...

Te pozdravlja

Tvoj

Prijatelj.

NOVA KAMENNA KNJIGA

NA KRVAVIH POLJANAH

Spica Ivan Matičič

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Prezident: RUDOLF PERDAN, 933 E. 135 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 194 Pearl Ave., LaFaire, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 361, Ely, Minn.
Blagajnik: neplačanih smrti: JOHN MOVERN, 613 - 13th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOE. V. GRAHEK, 308 American State Bank Bldg., 308 Grand St. E. 5th Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbori:

ANTON KRABNIK, Room 308 Bakewell Bldg., 308 Diamond and Grand Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHAR MLADIC, 1244 W. 11 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4333 Washington Street, Denver, Colo.

Peradni odbor:

EDWARD SLABODNIK, Box 466, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, 310 Stevenson Bldg., Payallan, Wash.
FRANK BORICH, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravni odbori:

VALENTIN FIRC, 130 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 333 Park St., Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARIC, 513 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari ukazuje se uradnih stvari kakor tudi denarne poslovanje naj se podlija na glavna tajnika. Vse priobče naj se pošlje na predsednika poročnega odbora. Poročje na sprejem novih članov in bolnikov spričevala naj se pošlje na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem in oblihan pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se agiasi tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrabi na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Jugoslavia irredenta.

O številnih starih volilcih v Julij-ski Krajini

se poroča, kako so si pogumno volili, in se niso dali preplahiti od nikogar. Tako poročajo iz Črnega Kala v Istri, da se sli na volišče 50letni stari, kateri so ostali gluh in napram vsem obljubam in grožnjam. Vsakdo jih spoštuje in v seko ceni. Nanje naj se ozirajo ti mladi možje, ki so ostali v svojo sramoto doma.

Iz Renč na Gerškem poročajo, da je neki slovenski fašistovski prižigal nagovarjal nekega starega volileca, da naj vidi za vladno stranko, da mu bo pomagala pri domačem gospodarstvu. Stari Gradiskovec pa se je možko uprl takemu prigovarjanju in se krepko, počeno po slovensko, odzval, da je on vedno volil za slovenske poslance in da bo tudi sedaj volil slovensko listo. Vsa čast mu!

Roparjeva usoda.

24letni zidar Franc Ušej iz Črnič v Primorju je stopil pred dva letoma v karabinersko službo. Mesto z varnostno službo pa se je bavil z ropanjem, galufjanji in tatvinami. Tekom enega leta si je nakopal celo vrsto zločinov. Ko pa so mu postala v Julij-ski Krajini tla prevročila, je odvrnil orožje in uniformo, si priskrbel civilno obleko in krenil čez mejo v Jugoslavijo. Spopet se je zadrževal večinoma v Ljubljani.

Lepega dne pa je opozoril ljubljansko policijo na njega neki neznanec, ki je vedel za njegove zločine. Bil je prijet in odvoden v zapor, kjer je odsedel celih 10 mesecev v preiskavi. O Ušejevi aretaciji se bile obveščene seveda tudi italijanske oblasti, ki pa se v svrhu ekstradiracije niso oglasile do določene roka. Zato je bil Ušej izpuščen na svobodo. Pozneje so italijanske oblasti diplomatičnim putem zahtevale njegovo izročitve. Toda Ušej, ki se ni počutil več varnega v Ljubljani, je pobegnil medtem že v Slovenijo, kjer se je nekaj mesecev nato poročil v kraju Banova Jaruga v novskem okraju z neko bogato vdovo. Policija je bila medtem ponovno obveščena, da je bil Ušej radi pobeza iz vojske, radi goljufij in tatvin obsojen v Trstu "in contumaciam" na 7 let in 8 mesecev ječe. Dne 17. aprila, na Veliki četrtek, pa je padel nevarni ptiček končno v past. Pripeljal se je namreč po kupčijskih opravilih v Ljubljano, kjer se je zadrževal v gostilni Živec na R'mski cesti. Prešteval je ravno denar, ki ga je imel pri sebi okoli 30.000 di-

narjev, ko je nenadoma vstopil detektiv in mu napovedal aretacijo. Ušej se poslal v Trst, kjer bo odsedel zasluženo kazen.

Strica ustrelil zaradi 50 lir.

V ključavničarsko delavnico A. Glaschija v ul. Ghega v Trstu je stopil gospodarjev nečak Marcello Grasso, naperil na gospodarja samokres in petkrat ustrelil nanj. Glaschi je oblezel mrtve na tlen mesta. Morilec je pobegnil iz delavnice, pa so ga kmalu vjeli na ulici in odpeljali v zapor. Umor je izvršil, ker ga je Glaschi dopoldne ozmerjal radi nekega računa, ki ga je Grasso inkasiral v soboto in si pri tem pridržal 50 lir.

Iz malega raste veliko.

Amerika je v resnici tista dežela, kjer se uresničuje satri pregovor, ki pravi: "Iz malega raste veliko". Izdelek raznih tovarn v Zdrženih državah, ki izdelujejo "chewing gum", se je cenil v letu 1921 na \$38,865,000 kakor kažejo uradne številke. To industrijo je začel iznajditelj z malim kapitalom od \$55.000. Joseph Triner, pionir Trinerjevega Zdravilno Grenkega Vina, je imel na razpolago še manjši "kapital", ko je postavil Zdravilno Grenko Vино na trg. To je bilo v letu 1887. Izdelovanje, natančanje v steklenice, lepljenje napisnih listov, razpošiljanje, itd. to vse je opravljal en sam človek, namreč Mr. Triner in pri tem mu je pomagala njegova soproga. Ker je rabil možgane, ker je imel energijo, je premagal vse ovire, ki so mu bile na poti. Za izdelovanje Trinerjevega Zdravilno Grenkega Vina in Trinerjeve Angelica Grenke Tonike se sedaj rabl 150,000 galonov vina na leto. Zadnjega decembra je bilo razposlanih 536,083 Trinerjevih stenskih koledarjev na odjemalce Trinerjevih zdravil. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vино je neprekosljivo v slučajih slabega teka, zaprtja, glavobolov in slinihi želodčnih neredov; Trinerjev Liniment daje hitro odpmoč v slučaju revmatizma in nevralgije in Trinerjev Cough Sedative je neprec

Zagonetno, toda resnično.

Pisane in nepisane postave.

Večina ljudi obstaja iz močnih zaničevalcev ali omalovaževalcev postav. Ne le glede famozne Volsteadove postav, katere smo se naveličali do skrajnosti. Prepovedan sad diši najbolje. Kršiti postavu pomenja nekaj izvanredno mičnega, posebno če človeka ne zalotijo pri tem.

Prepričan sem, da je bil temno, polti človek, ki mi je obesil brezoblično maso slame, resničen Cubaneec. Povedel me je v neki kot ter rekel: — Resničen Panama. Vreden najmanj sedemdeset dolarjev. Seveda, bil je vtihotapljen. — Z veseljem sem mu plačal pet dolarjev, ki jih je zahteval, ko je zapisaval moja navodila. Dva tedna sem imel nato slamniki, ki ni bil niti izdaleka tako lep kot so bili slamniki v izložbi. Dotični slamniki je priznal, a bi lahko kupil za denar, katerega sem izdal, tri boljše slamnike v njegovi prodajalni.

Pustil sem se speljati na led radi povesti o tihotapstvu. To je bil čar domnevanega kršenja pisane postav. Nepisane postav namreč nikdar ne kršimo. Če pravi nepisana postava, da ne sme noben človek, ki kolkajka drži nase, pred 15. majem in po 16. septembrom na cesto s slamniki na glavi in naj še tako pripekajo solnjeni žarki, potem ne bo šel nikoli od nase na cesto s slamniki na glavi.

Kljub temu pa dvomim, da bi bila ta nepisana postava tako stara kot slamniki sam, ko je zgodovina sega nazaj v prastare čase. Brez dvoma so nosili že vsi faraonovski slamnike, spletene iz nilske slame in biblično sporočilo, da so veli Mojzesa iz košarice, nam priča, da je bilo pletenje že v onih časih preko razvojnega stadija.

Tudi stari Grki in Rimljani so poznali slamnike. Antigona, hčerka Edina, je prišla svojemu očetu nasproti, sedeča na muli in s slamniki na glavi in če sme mo vrjeti zgodovinarjem, je spadal v potno garderobo starih Rimljanov takozvani "Petasus", napravljen iz gibčnega materiala ter najbrž sličen sombrerju. Stare slike na vazah in novih kažejo Hero, rimsko Junono, s klobukom na glavi, ki je spleten iz fine slame ter sličen lasnemu rakitu ali frizuri.

Če preskočimo hitro par stoletij, bomo našli, da se je leta 1459 Sir John Fallstaff poslovil od te solzne doline ter zapustil le "par slamatih klobukov". Brez dvoma pa so bili v onem času importirani slamniki luksusa v angleškem kraljestvu in njih splošna priljubljenost datira se iz leta 1552, ko je poklicala škotska kraljica Mary slamnike iz francoske province Lorenske, da nauče njene podanike nove obrti. V Italiji pa je bilo pletenje slamnika že v Srednjem veku splošno razširjena obrt.

Kitajci in Japonci so že iz pračasnih časov pletli slamo in bambusov trs. Se danes so najmočnejši tekmovalci na svetovnem trgu glede kit, katere se rabi pri izdelovanju slamnika, posebno glede trgovine z moškimi slamniki.

Tudi takozvani Panama slamniki ne prihajajo iz Paname, temveč iz rok primitivnih prebivalcev Južne Amerike, posebno Ecuadorja, Colombije in Peruja. Prvi taki pletilec so obstajali iz članov nekega mešanega plemena, ki so znani pod imenom Zombargoes. To so potomci sedemsto upornih sužnjev, katere je naložil

španski konkvistador Pizarro leta 1623 na ladje, da jih spravi v zlate rudnike Peruja. Potem ko so pomorili voditelje in moštvo ekspedicije, so se uporniki polastili kraja Atamaces v Ecuadorju, pomorili moške prebivalce ter se polastili njih žena-vdov ter ustanovili novo naselbino.

Prvi Toquilla slamniki, katerega so privedli sredi preteklega stoletja v Ameriko, je bil baje napravljen leta 1629 v Ecuadorju. Velikanski mehki slamniki so tudi domači proizvod.

Pričetek slamninarske industrije v Združenih državah je sorazmerno novejšega datuma. Prvi ameriški slamniki je bila nekakava havba, katero je napravila leta 1798 Betsey Metcalf iz Providence po uzoru angleških "Leghorn" iz sedmih kir ovseje slame, ki je zrasla na polju njenega očeta. Ta slamniki so splošno obendovali ter baje predstavljali temelj ene vodilnih ameriških industrij.

Danes je izdelovanje moških slamnika v tej deželi industrija, ki predstavlja vrednost dvajsetih milijonov dolarjev. Ta industrija razpolaga z vsemi sredstvi moderne organizacije in tehnike ter daje primeren zaslužek celi armadi moških in žensk. Vsak okus pride v poštev in vse mogoče vrste slamnika je mogoče izdelati v Združenih državah, tudi če trpe ljudje na takozvani "Panamitis".

Kljub temu pa se je izvedelo, da bo v tekoči seziji trg preprečen z importiranimi evropskimi slamniki.

Slama, iz katere se je izdelalo v evropskih deželah te slamnike, prihaja v glavnem iz Italije, Japonske in Kitajske.

Rdeča armada.

Francoski general Lacroix podaja v "Tempsu" sliko sovjetske rdeče armade. Od marca 1923. se armada reorganizira. Znižana je na 600.000 mož in vzdrževanje vzame skoraj polovico sovjetskega proračuna. Tvori 17 armadnih zborov in 52 infanterijskih divizij, izmed katerih jih je 20 na zapadni meji. Obsejne straže obsegajo 48 kavalerijskih bataljонов in dopolnilnih stotnij skupno 50 tisoč mož. Dvanajst izmed infanterijskih divizij je preurejenih v deželne divizije po samo 1500 mož. Mobilizira se jih lahko do 13.000. Vojaška priprava se vrši od 14 do 16 leta v šolah, od 18 se nadaljuje v strokovnih in komunističnih organizacijah, od 18 do 20. vršijo mladeniči vsako leto šest tednov vojaškega vežbanja v deželnih divizijah. Z 21. letom vstopijo v armado in sicer od 30 do 40%, prednost imajo oni, ki znajo čitati in pisati. Kavalerija obsega 10 divizij in 9 avtomobilnih brigad. V Rusiji je kavalerija še vedno element za ofenzivno upravljanje ogromne ravnine, kjer so železnice redke. Težke artilerije je malo. Avijacija šteje 400 letal in 50 hidroplanov. General Lacroix meni, da so programi za stvaritev stalne in dobre armade sicer pripravljeni, toda izvajajo se le šibko in za doseg pripravljen in za vojno sposobne armade manjka še obilo na vseh koncih in krajih. To treba vedeti, ker se sedaj toliko govori o napetosti med Rusijo in Romunijo radi Besarabije. Zato pa je tudi povsem verjetno, kar pravi Trocki namreč, da ni govora o kakik mobilizaciji ruske armade proti Romuniji.

Doživljaj igralke.

Izkušnje kinematografske igralke med črnogorskimi banditi. Tolpa je štela trideset moških ter tri ženske. — Prebrskali so vse in odneali dragocenosti.

Nedavno je dospela v Dalmacijo večja filmska družba iz Berlina. Poleg drugih sta bila med igralci znana diva Mady Christians in Harry Liedtke, dva igralca, ki nista baš neznanca tudi med jug. kinematografskim občinstvom. Družba je odigrala partije za svoj prvi film v Splitu. Nato se je na prigovarjanje svojega vodje, režiserja Murmanna, odločila za izlet v Črno goro, kjer so hoteli odigrati drug filmski komad. Igralci so se dolgo branili in oklevali, naposled pa so se podali na pot. Znanci in poznavalci črnogorskega življenja so jih sicer svarili, naj ne gredo v deželo črnih skal, toda zaman! Mady Christians se je zadržno odločila, da gre in je šla. Svoje doživljaje na tem potovanju pa je popisala nekemu novinarju takole:

"Ko smo bili s filmiranjem v Splitu pri kraju, smo se odpeljali v Dubrovnik. Bili smo pač pogumni! Noben opomin nas ni mogel zadržati, noben razlog omaložiti. Ko smo našli na Jadranu toliko krasnih motivov, katere smo s pridom uporabili za naše podjetje, se nam je naravnost zahotelo črnogorskih sotesk in klanec. Divj priroda nas je kar sama vlekla k sebi. Podali smo se na pot v avtomobilu. Predno smo odpotovali, so nas opozarjali na komite. Toda mi smo poslušali te opomine le kakor bajke. Zdelo se nam je nemogoče, kar smo slišali.

Tako smo dospeli v Boko Kotorsko. Veličastno, toda mrko so ležale pred nami gorske stene. Izrekli smo se z ladje, katero nam je velikodušno prepustila za uporabo mornarice ter smo sedli v avtomobil. Sree se nam je skrčilo. Sedaj se prične! — smo si dejali. In res. Šofer je pognal vozilo z brzino 80 kilometrov na uro.

Ko smo bili v najlepšem diru, pa nas je ustavil orožniški klic: Stoj! Komite so na cesti! — Po vedali so nam, da so komite pred kratkim napadli avto, ki je vozil tod mimo ter slekli ljudi, ki so se vozili z njim, do golega. Nas pogum je začel upadati. Kaj sedaj? Ali naj se vrnemo? Toda ne! Na poti smo in moramo brez ovire do cilja.

Večina igralcev je od strahu sklepala z zobmi. V takem škripenju se nismo bili odkar smo v službi našega podjetja. Bili smo se zares. Šofer, mlad, drzen dirkač, je vodil avto sigurno. Z brzino 80 kilometrov na uro smo torej dirjali opasnosti v žrelo. ... Grozno! Tako mladi, pa že moramo v smrt!

Nekatera mesta, ki so nam jih opisovali za naopasnejša, smo predirjali brez vsake nevarnosti. In zopet se je v nas začel dvigati pogum. Toda naenkrat smo morali obstati pred napeto vrvo čez cesto. Šofer je moral ustaviti. Komite so pridli iz soteske ter nas pozvali: "Izstopite!" Vodja tolpe je bil oborožen do zob. V tem smo utegnili našesti 20 do 30 dobro oboroženih ljudi. Med njimi so bile tudi žene.

Najprej so preiskali avto. Raztrgali so vse zavojce in vse prebrskali. Potem so prišli na vrsto ljudje. Gotovino so nam odvzeli, le nakit so nam ostavili, boječ se, da jih ta ne izda. Ko so nas tako do kože preiskali in pretipali ter nas olajšali za par tisoč dinarjev, so nas ti — ne baš neinčeljni! — banditi pustili na preji. Povedali pa smo jim, da smo filmska družina.

Tolpa je bila videti sijajno organizirana. Zadoštoval je en sam živžig poglavarja, in vsi so izgnili v sotesko. Pozneje smo se prepričali, da so v onem skalovju pravcati labirint. Ko smo pozneje dospeli na varno in smo se začeli spogledovati, smo bili veseli. Naši obrazi so izgledali zelo čudno in nevrjetno. A vseeno smo bili veseli, da nam je ostal aparat za snemanje.

POROKA CORNELIJE VANDERBILT.

Pred kratkim se je poročila v Biltmore Miss Cornelia Vanderbilt z Johnom F. A. Cecilom. ki je bil svoj čas prvi tajnik angleškega poslanstva v Washingtonu.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

NEZGODE NA ŽELEZNIŠKIH KRIŽIŠČIH.

Ne mine dne, da ne čitamo o kakih nezgodah, ki so se pripetile na prehodu javne ceste preko železniške proge. In takih nesreč se dogaja povsod po celi deželi. Prevladujejo seveda one nezgode, ko avtomobil drvi preko proge in trči z vlakom. Podatki trgovinskega departmanta izkazujejo, da je bilo leta 1923 nič manj kot 8582 ljudi ubitih ali ranjenih na železniških križiščih.

Število teh nesreč se stalno pomnožuje; leta 1923 jih je bilo za 20% več kot v prejšnjem letu.

Res je sicer da se je v istem času tudi število avtomobilov povečalo še za več kot 20%, ali večji promet bi moral pač zahtevati več varnostnih naprav in ne sme

služiti za izgovor, ki naj opravičuje rastoče število žrtev.

Federalni cestni urad se prizadeva, da se čim dalje več odpravi ravna križišča železnice in onih javnih cest, glede katerih ima federalna vlada kaj vpliva. V tej splošni smeri je srečal tudi priščno sodelovanje državnih cestnih uradov in javnega mnjenja. Mnogo križišč je bilo odpravljenih, s tem, da so cesto napeljali pod ali nad progo ali potem pregradnje cest ali proge.

Varnostna propaganda in odpravljanje križišč je gotovo preprečilo, da ni število žrtev doseglo grozljivega obsega, ali očitno je treba še veliko prizadevanja, da se zniža število nezgod križišč.

ODLOG RUDARSKE REŠILNE TEKME.

Letošnja mednarodna tekma za prvo pomoč in reševanje v rudnikih se je morala vršiti v Huntington, W. Va., v mesecu septembru. Teh tekem, ki se vršijo pod avspiracijami federalnega rudniškega urada, se navadno vdeležijo delegacije rešilnih čet iz vseh rudniških okrajev. Odkar pa je bila določena letošnja tekma, je federalni rudniški urad dobil mnogo pisem iz raznih delov de-

žele, češ da bo letos vsled slabih razmer v premogovnikih jako težko dobiti zadosti tekmujočih čet, da bi v tekmi mogla biti zastopana vsa dežela.

Ker se v teh tekмах določi prvenstvo (championship) izmed rudarskih rešilnih čet, bi nezadostno število vdeležencev onemogočilo tekmo vsenarodnega pomena in zato se je letošnjega tekma odložila.

Razne vesti.

Češko in hrvatsko.

Iz Lequetia, kjer se nahaja v izgnanstvu družina Karla Habsburgskega, živi tudi nadvojvoda Oton, prvorojenec Karla Zadnjega in Zite Parmske. Prine se uči raznih predmetov in študira tudi jezike — poleg madžarsčine se baje bavi tudi s češčino in hrvaščino. Habsburgovci namreč menijo, da pridejo še kdaj na cesarsko solnce. ...

Junaški boj deklice proti orlu in kaži.

Iz Toulona na Francoskem poročajo, o junakem boju, ki ga je izvajala 17letna devotka Marie Blanche Burn z orlom in s kačo. Deklica je delala na polju v bližini Toulona, ko je nenadoma opazila velikega orla, ki se je spuščal k tlom. V skrbeh, da-li ni orel morda napadel kakkega otroka ali ovčco, je pohitela z grabljami v rokah na mesto, kjer se je orel spustil. V svoje presenečenje je opazila, da si je orel za svojo žrtev izbral veliko, skoraj pet čevljev dolgo kačo, ki je skušala orla oviti. Brez strahu je dvignila deklica grablje in je večkati zamahnila proti orlu. Slednji se je sedaj obrnil proti svojemu nove-

Kako umirajo sloni.

Slonova kost je zelo drag material. Slonove kosti je jako malo in ubije se vedno manj slonov. Angleži pa sodijo, da mora biti nekje v pragozdovih Srednje Afrike ogromna zaloga slonove kosti. Svojo sumnjo opirajo na dejstvo, da se sedaj še ni posrečilo najti trupla kakkega slona, ki bi umrl naravne smrti. Vendar pa pogine vsako leto na tisoče slonov, katerih ne zadene lovski krogla. Domačini v Srednji Afrigi pravijo, da mora biti nekje v ljudem nedostopnem gorovju ogromna jama s strmimi stenami in v tej jami leže trupla slonov. Urojenici pripovedujejo, da se afriški slon, kadar začuti da se mu bliža smrt, napne svoje zadnje moči in roma k onemu ogromnemu grobišču ter se po stenah spusti navzdol in tam pogine.

Podedeloval premoženje, a dela naprej.

Hotel Waldorf-Astoria v New Yorku se lahko postavlja, da ima hišnega hlapeca, ki ima premoženje \$50.000, katerih si pa ni prihrani od svoje mezd, ki znaša le po \$16 na teden, čeprav je zaposlen že sedem let na istem mestu. Ta mož, ki kljub svojemu premoženju ni mnenja, da mora opustiti svoj dobičkanosni "job" je Ralph Evans, star 57 let, ki je znan med prijatelji ter uslužbenci hotela kot "Papa" Evans.

Pred kratkim je umrl v Angliji njegov brat, ki mu je zapustil \$50.000. Preteklo nedeljo je dobil sporočilo, da mu je bila sreča mila. Njegovi tovariši so seveda pričakovali, da bo postavil metlo v kot, slekel svoje "overalls" ter odšel z ošabno privihanim nosom. Papa Evans pa ni storil ničesar takega, temveč vstrajal na svojem mestu, kajti on se hoče najprej prepričati, na kak način naj na loži svoj denar. Približno sto ljudi se je v terek oglasilo v hotelu, da mu dajo "dober" svet, kako naložiti dobičkanosno denar. Papa Evans pa se ni niti prikazal ter sporočil časniskim poročevalcem gotov del svojih načrtov.

Rekel je, da bo mogoče kupiti kje na Long Islandu čedno hišico in ker ljubi dirkalne konje, je pripravljen prevzeti nadzorstvo nad konji v imenu gospodarjev. Nekoč je bil čas, ko je bil Evans bogatejši kot bo sedaj, a sreča mu takrat ni bila mila in izgubil je premoženje, katero je podedoval po svojem očetu.

Evans je prišel pred 35 leti iz Irse in kmalu nato je umrl njegov oče, kapitan John Evans, ki mu je zapustil 3500 akrov zemlje. Z dediščino je kupil mladi Evans več dirkalnih konjev ter ustanovil v Southampton, L. I., jahalno šolo. Kot že rečeno, ni imel pri tem sreče in pred sedmimi leti je stal na cesti. Kmalu nato je dobil službo pometalca ali porterja v hotelu Waldorf-Astoria. Od takrat naprej je stanoval v nekem prostem hotelu, v katerem je pla-

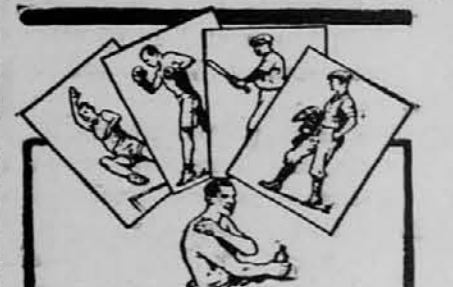
čal po petdeset centov na noč. Rekel je, da se zaenkrat še ne bo preselil iz svojega bivališča.

Evans je veteran špansko-ameriške vojne ter vdovec, a nima nikakih otrok.

Previden črnc.

Pri poroki nekega črnca je duhovnik baš prečital sledeče besede: "Svojega moža moraš ljubiti, spoštovati in biti mu poslušna..." ko ga je žena nenadoma prekinil rekoč: "Čitaj to gospod še enkrat, da bo tudi žena dobro razumela. Jaz sem že bil enkrat poročen".

Helda Hanika porodila v zaporu. Na velikonočno soboto je Hilda Hanika, morilka češkoslovskega kapitana Hanike, v brusnem zaporu, kjer je sedaj pod nadzorstvom, povila dete ženskega spola. Otroci ostane do nadaljnjega pri materi, njegovo nadaljnjo usodo po določi sodišče.

Veselite se vdrženja s PAIN-EXPELLERJEM.

Po trdnem dnevnem delu si nadrgnite roke, noge in hrbet. Človek, ki dela z mišicami, ne sme biti bolan. Urite se vedno. Poskusajte vdrženja s Pain-Expellerjem. Pain Expeller ohranja zdrave ljudi pri zdravju! 35 in 70c. steklenica v lekarnah. F. A. D. RICHTER & CO. 104-114 St. 4th St., Brooklyn, N.Y.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste s njih potrebno zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

DR. LORENZ

642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.

EDINI SLOVENSKI GOVORČI ZDRAVNIK

ŠPICALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moje stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 25 let ter imam uspehe v vseh boleznih. In ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas odpravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej. Jaz zdravim zastrupljeno kri, mazulje in liise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolezni v kosteh, stare rane, oslabelost, živčne in bolezni v mehuru, ledicah, jetrah, želodcu, rimenici, revmatizmu, katar, zlato žilo, naduhalit. Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 9. dopoldne do 6. popoldne; v četrtek in soboto od 2. dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

ZA NAKAZILA V AMERIŠKIH DOLARJIH --

IMAMO DIREKTNE ZVEZE, POTOM KATERIH IZPLAČUJEMO DOLARJE POLJUBNIM OSEBAM V JUGOSLAVIJI, ITALIJI, AVSTRIJI IN NEMČIJI.

Ker pa je zvezana nabava dolarjev za izplačila v Jugoslaviji z matnimi stroški, smo bili primorani zvišati pristojbino, ki je sedaj naslednja:

Za izplačila dolarjev brez pogoja: do \$25. po \$1, od \$25. naprej po 4%.

Za izplačila proti predložitvi vidiranega potnega lista: do \$25. po 75 centov, od \$25. naprej po 3%.

Denar, nakazan v Jugoslavijo brez pogoja, se izplača naslovniku takoj ter isti lahko takoj z denarjem razpolaga. V sled tega priporočamo onim, ki pošljejo denar samo za potne stroške, poslužiti se drugega načina ter označiti na nakazilu: Izplačati le proti predložitvi vidiranega potnega lista (pesa) za Združene države. Ako potem naslovnik nebi mogel predložiti takega potnega lista, se stavi nakazani znesek zopet na razpolago vplačniku.

Pristojbina za izplačila dolarjev v Italiji, Avstriji in Nemčiji znaša do \$25. po 75 centov za nakazilo, od \$25. naprej po 3%, to je po 3 cente od dolarja.

Nakazil za zneske pod \$5. ne moremo prevzeti. Vred ta-mošnjih odredb, ne moremo izplačati v Nemčiji naenkrat eni in isti osebi več kot \$20. Znesek za pristojbino nam je poslati obenem z onim, ki naj se izplača.

Povdarjamo pa, da je najbolje in najenostavneje nakazati od tukaj dinarje oziroma lire zlasti, onim, ki bivajo na deželi daleč od banke ter v menjanju dolarjev niso izkušeni.

Na zahtevo izvršujemo izplačila tudi brzojavno in potem brzojavnega pisma. Stroški za brzojavno pismo (Cable Letter) znašajo \$1., stroški za direktno brzojav (Cable) pa: v Jugoslavijo \$5., v Italijo, Avstrijo in Nemčijo \$4.

Vsi oni, ki tega oglasa nebi razumeli, naj nam pišejo za natančno pojasnilo ter pripomnijo, v katero državo žele denar poslati.

FRANK SAKSER STATE BANK

ALI STE KDAJ PREISKUSILI

Severa's Esko

NAJNO ŽIGER SREDSTVO

Cena 80 centov

V LEKARNAH VSEPOVSOD

W. F. SEVERA CO. CHAS. RAPIDS, IOWA

O ŽENSKI, KI JE BILA...

Roman. — Spisal O. Soyka.

Poslovenil J. T.

(Nadaljevanje.)

Ali je vedela zanj? Ali ga je videla? In če ga je videla, ali ga je hotela in mogla spoznati?

Pozno zvečer tretjega dne je bila izrečena obsodba. Eva Morsini je bila spoznana krivim umora svojega moža. Rečeno je bilo, da ga je usmrtila iz sovraštva in dobičkaželjnosti. Obsojena je bila na smrt.

Ko je sodni dvor razglasil razsodbo, in ko ni nihče priporočil pomilostitve, je bilo čuti mrmanje zadovoljstva.

Niti eden, kar jih je bilo v dvorani, ni simpatiziral s tem pomolnim brezsrčnim bitjem.

Bila je tako lepa, da je odbijala, da ji je vsakdo zavidal. Niti enemu se ni smilila.

Nihče je ni smatral za sebi vredno oziroma enako. Niti eden ni pomislil, da bi zamogel baš tako grešiti kot je grešila ona.

Ko je bila izrečena razsodba, ko se je oglasilo v dvorani mrmanje zadovoljstva, ko je uvidela, da stoji sama pred sodniki, sama, izbačena iz človeške družbe, se je ozrla po občinstvu.

Dolg top pogled iz njenih velikih oči je šel tuje in brezbrizno preko obrazov. Vse je utihnilo, vse je povsilo oči pred tem pogledom.

Ko se je pa pogled ustavil za sekundo na Evardu Merryju, se je mahoma izpremenil izraz njenega obraza.

Zatem se je znova ozrla v sodnike. Mrzla, brez solze, brez besede in brez prošnje.

V tistem trenutku je pa šinilo iz njenega pogleda vse. Vse njeno življenje, vsa njena neizmerna volja.

V pogledu je bilo vprašanje, v pogledu je bilo upanje ter neizmerna silna zahteva, oziroma prošnja za pomoč.

To je bil klic nagonaj, klic življenja, ki je v smrtni nevarnosti.

V tistem trenutku se je pa tudi nekaj zgodilo. Trdno in nepremično je odvrnil Merry pogledu.

Ali je kaj obljubil, ali jo je skušal potolažiti? Vedela je samo nekaj — da je bil navzoč.

Vedela je, da je videla v njegovih očeh znak trdne volje in vdanosti, in to ji je povsem zadostovalo.

In začela je čakati pogumno, kot da bi se nič ne zgodilo, svoje usode.

Na vprašanje, če bo vložila pritožbo, ni odgovorila. Zaman je silil vanjo odvetnik ter končno izjavil, da bo sam vložil pritožbo.

Toda to so bile samo formalnosti. Proti izrečeni obsodbi je bilo težko, težko kaj opraviti.

Ljudje so se začeli vsipati iz dvorane razburjeni in zadovoljni. Padlo je zagrnjalo pred človeško žaložnjo. Oni, ki so bili kot gledalci navzoči, so bili zadovoljni.

Časnikarski poročevalci so brželi v brzojavni urad, hoteli čim prej sporočiti radovednemu svetu zaključek obravnave.

Večina poslušalec je odšla domov pravil svojim in znaneem, kaj in kako se je zgodilo.

Pred vratmi se je bilo zbralo nekaj odvetnikov, ki so kritizirali utemeljitev obsodbe.

— Kdaj jo bodo usmrtili? — je vprašal mlajši tovariš odvetnika Herrsona, znanega sodnega izvedenca.

Herrson je malo pomislil ter odvrnil:

— Naravnost zločin bi bil čakati predolgo. Po preteku dveh tednov, ko bo potekel rok za pritožbo, bo izvršena obsodba.

V tistem trenutku je prišel mimo Evard Merry. Razločno je slišal besede: — Po preteku dveh tednov, ko bo potekel rok za pritožbo, bo izvršena obsodba.

— V dveh tednih — mu je šumelo po ušesih, ko je stopal po stopnicah. In ko je bil na cesti, se mu je zdelo, da mu veter šepeta: V dveh tednih.

Preplašeno je pogledal krog sebe. Ni namreč vedel natančno, če ni sam zatulil teh besed, če jih ni glasno povedal vsakomur, katerega je srečal.

Prepričal se je, da tega ni bil storil, ker so ljudje malomarno stopali mimo njega.

Kljub temu je pa grmel odmev teh besed z vseh strani.

— Eva, ti lepa, ponosna, brezsrčna in neumljena, tebe ne bo več! Ali je to mogoče? Ali se more izbrisati njeno vroče življenje, ali bo svet zamogel obstajati tudi brez nje?

— Kaj je njena krivda? Morila je. In človeška postava določa posobno kazn v ta namen.

Kaj pa brigajo njega postave? Kaj ga briga svet brez nje? — Če je bilo treba voliti med ono, koje pogled ga še sedaj počne in žge, ter med neštevilno množico drveč mimo nejga, bi volil brez premisleka njo.

Deset let je minilo izza onega časa, njemu se je pa zdelo, da je bilo večeraj. Pred desetimi leti sta se ločili njuni usodi.

Njena pot jo je privedla tja, kjer se sedaj nahaja. Privredla jo je do zaničevanja vseh ljudi, privedla jo je pred vrata smrti.

Ali je bila to Eva Dagmar, katero je poznal nekoč.

Da, bila je. Bila je močnejša kot se je ohranila v njegovem spominu. To so bile njene oči.

Večerni veter mu je dobro del. Izšibal mu je mrzlico iz glave, da je zamogel jasneje misliti in treznejše promatrati. Že par dni ni bil tega zmogel.

Hotel je tudi biti na jasnem, do kje sega njegova moč.

Evard Merry je bil bogat, toda bogastvo nima nobene oblasti nad izrečeno obsodbo.

Ni bil strahopeten. Baš nasprotno. Hotel je žrtvovati vse. Margari vse svoje premoženje, samo da doseže svoj cilj.

Svoj cilj?

Rakšen je bil ta cilj v istem trenutku je spoznal, da ima cilj. Morda je obstajal že prej v njegovi podzavesti, morda se porodil v trenutku, ko ga je pogledala Eva s svojim prodajajočim pogledom?

Od tistikar je čutil in vedel, da mora dobiti pota in sredstva, ki ga bodo privedla do cilja.

Na tisoče ljudi je brželo onega mrzlega zimskega večera po razsvetljenih ulicah.

Med njimi je stopal vitek mož, star kakih štirideset let zavil v dragocen kožuh ter mirno premišljeval o koščljivi zadevi. Stavljal si je vprašanje, ki bi ga vsakdo drugi smatral blaznim.

To vprašanje se je pa glasilo: Kako naj rešim Evo Dagmar? Imena Morsini ni maral. To ime je dobila po možu.

(Dolge prihodnjik.)

Vigred.

Milostiva!

Prišla je vigred! To je pomlad. Pa če je tiskana, se ji prav vigred in je potem zvezana, da se vede lepo in gospodsko in da je brez slane in snega. In sem Vam bil obljubil, da Vam bom sporočil prihod vigredi in to v natisnjem pismu. Kajti da Vam pišem, milostiva, prihod vigredi z navadnim pismom, bi bilo preneumno.

In smo prestali tudi veselo alelujo s pirhi in vstajenjem narave. Vse klije in naša mlada kanarka pridno vali in pričakujemo, da bo kaj to pot. Najprej je sedela na treh jajčih, zdaj ima le še dva in naše ženstvo ugiba, kam je izginil tretji, da ni o njem sledu. Meni je stvar jasna. Vse je praznovalo veselo Veliko noč: ljudje in polja in solnce. Pa je vzdihnil kanarček in žalosten je dejal: — "Predraga kanarka mojega sreča, mar bova mi dva sama v vesoljnem stvarstvu ostala brez pirha in brez blagoslova?"

"Ne!" je odgovorila kanarka. "On, ki oblači lilije, je skrbel tudi za naju." — Umaknila se je v gnezdecu malo iznad jajčkov in sta potem enega načela in sta ga snedla, da nista bila brez pirha in blažene aleluje.

Vigred je tukaj, vse se veseli: Sinoči sem bil v kavarni in je bila notri gneča veselih ljudi in sem naletel tudi na Vašega gospoda soproga. Imel je s sabo še dva druga verižnika in sem mu naročil svoje najvdanejšee pozdrave za Vas, milostiva. Ne vem, ali jih je izročil ali jih je pozabil, kajti je bil precej na "gemer"!

Oh, to je še historija od rajnega strica Matevža — pri Svetem Križu počiva njegov prah in pepel, zanj ni več vigredi, zanj ni aleluje!

Jako nas je ljubil deo. Kolikokrat nas je pobral in nas je gnal na izprehod in potem smo krenili v gostilno pri "Pitani kljusi", tam so se dobile za majhen denar ogromne konjske bržole in smo se jih natelpli, da smo imeli trebuh kakor bobne.

Stric Matevž je čislal konja pa je čislal tudi druge živali in mu je neki dan prišel v roke tolst maček pa je ukazal pri krznarju, da so mu ga dali iz kože in so mu odsekali tudi kremplje. Potem ga je nased domov in je povedal teti Rozaliji, da prinaša vidro. Milostiva vidra je imenitna jed, zlasti jo čišla višja duhovska gospoda o svetem postnem času! Teta Rozalija je bila znana kot izborna kuharica in je vidro jako okusno pripravila. Jedli so jo z veliko slastjo in vsi jo hvalili vseprek in ko je bila obrana do zadnje kosti, je stric Matevž pomežiknil z enim očesom in ni drugega rekel kakor: "Mijav!" Pa je teta Rozalija pri tej priči vso jed vrgla nazaj in je bila jako užaljena!

In je bil stric Matevž sploh prijatelj zdrave domače šale.

Kar se pa tiče besede "gemer", je stvar taka: Šli smo na izprehod, stric je bil eleganten kakor vedno, telovnik in srajca sta mu široko zijala, to je dobro delo njegovim moškim prsim, in nam je razkazoval naravo in svet z mogočno besedo, kakor da je vse to on ustvaril in da ima vse to pod svojo komando: marjetico na travniku, metulja na cvetki, oblaček na nebu. V jarku ob cesti je ležal pijanec pa smo si ogledali še pijanca.

In je stric Matevž govoril o pijanecu tako-le: "To je vse zato, ker ljudje ne vedo, kdaj imajo dosti. Če bi vedeli, kdaj imajo dosti, pa ne bi bilo tako!" Potem nas je pozval, da pojdemo naprej, in je bil stric Matevž jako izobražen mož in je znal tudi nemško in je rekel: "Gemer!" To se pravi "Pojdimo!"

Tačas pa je pijanec sedel pokonci. "Kdo je gemer? Jaz da sem gemer? Pa če sem gemer, sem gemer za svoj denar in to nikomur nič mar!"

Od tedaj ima beseda "gemer" v naši družini svoj poseben pomen. In je bil gospod spopog snoči "gemer" v tem pomenu, toda moram priznati, da se mu je po-

dalo — nekaterim ljudem se vse poda, še stenica na ovratniku — in začeljem stavke rad z "in", ker je to bolj izobraženo.

Vigred je, po cestah se šeta nova moda. Nežno ženstvo nosi jako visoke pete — med štirimi pari pet so trije pari pošvedrani. Milostiva, poznate me, da mi ni navada, da nežnemu žensvu gledam pod noge. Toda sem to pot gledal zato, da vidim, ali se pozna, ako gre kdo po cesti in ima podplate raztrgane.

Zdaj lahko povem: Ne pozna se, če nog ne dviga previsoko. Nego mora stopati bolj s trdo nogo, tako kakor stopajo vpokojeni general.

Če me boste srečali, milostiva, in mi boste rekli kakor je vpojojeim generalom, ni treba mlšiti nič napačnega! Nisem bošen! Marveč tiče razlogi moji trdi hoji globlje in je to pravzaprav jako zanimiva stvar z dušeslovnega vidika.

Milostiva, vigred je tukaj! In je sploh neumna, da Vam pravim: milostiva, ko se poznava še iz časov, ko ste berivko prodajali in redkvice! Toda Pepe, ta, ki sedi v uredništvu, pravi, da je v tiskanih pismih neizogben naslov "milostiva!" — drugače stvar in literarna.

Naj pa bo tako, milostiva! In pozdravite ti-tega svojega verižnika, kadar na bo "gemer"! Ključa se Vam

Vaš vdani

F. Z.

Tročkijevi nazori.

Na povratku s Kavkaza je imel Tročki v Tiflisu tale značilen govor:

— V zgodovini se težko še kdaj povrncejo oni objektivni pogoji za zmago revolucije v Nemčiji, ki so bili dani jeseni leta 1923. Edino, kar je manjkalo, je bila krepka komunistična stranka, kakor je naša. Nemci niso imeli svojega Lenina. Če bi MacDonald rekel: Anglija ima v svojo sramoto nad svojo demokracijo, še eno vzvišeno rodbino (dinastijo), ki ji ni potrebna, če bi rekel, da sede v lordski zbornici in na najvišjih mestih vsi mogoči nasledniki krvoželjnih razbojnikov z raznimi tituli, če bi rekel, da je treba vzeti veliko metle, da se vse to pometa in da se denarna sredstva, pridobljena z odpravo monarhije in lordske zbornice porabijo za graditev delavskih stanovanj, mar ne bi sreča vseh delavcev zadržala od veselja? Ko bi položil ta program na parlamentarno mizo in udaril s pestjo, rekoče: Sprejmite, sicer vas vržemo ven, tedaj bi dobil pri volitvah absolutno večino. Toda MacDonald tega noče storiti, ker se boji. Zato pa znižajo podporo brezposelnim, da dobi sredstva za vzdrževanje harema novega kalifa iz Hedžasa. Mi smo svečano in javno izjavili na prvem zborovanju sovjetov 1. 1905, da ne plačamo carskih dolgov. To svojo mednarodno obveznost hočemo odločno držati. Vsi dobro vemo, da je vojna ogabno barbarško sredstvo, nočemo pa operirati s praznimi frazami o humanem vodstvu vojne. Ni glavna stvar voditi vojno humano, temveč jo je treba docela uničiti z odpravo kapitalistične družbe. Živimo v meddobju med prvim in drugim udarcem tiste revolucije, ki bo uničila evropsko buržoazijo enkrat za vselej. Povečali smo smu bivšo Rusijo s tem, da je dobila rdeča armada tri nove kore. Morda mi bo kdo očital, da izdajam Poljski vojaške tajne. Naj Poljaki sami vedo in naj skušajo storiti isto; naj dajo svojim Belorusom avtonomijo in nas s tem oslabe. Mi se čedalje bolj približujemo organizaciji vojaške milice. Kdo se še more odločiti za to? Samo država, ki ne pozna razlike med vladajočo družbo in narodom, med poveljnikom in vojakom. Buržojske vlade ne vedo, kako se bodo držali njihovi vojski in službi evropskega konfliktu, mi pa vemo zelo dobro, kako se bo držal rdeči vojak in rde-

ROYAL MAIL

NEW YORK IN HAMBURG
CHERBOURG IN SOUTHAMPTON
"Ohr" "Ordnung" "Orca" "Orbita"
Ti parniki so novi in moderni v vsakem ožru, najbolj priljubljene potnike in glasovite radi komodnosti in — KOMFORTA.
Zdrava, točna in obilna hrana se servira vsem potnikom na belo pokrilih misah. Družine, sene in otroci imajo POSEBNO PAZIJIVOST.
Za podrobnosti se obrnite na naše zastopnike v vašem mestu ali na: ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
25 Broadway, New York

či mornar. Mi ostanemo taki, kakršni smo bili ponoči med 24. in 25. oktobrom 1917. Če popadejo Evropo danes ali jutri revolucijonarni kriči in če se proletarijat Nemčije ali Francije zateče k nam s prošnjo glede pomoči, kajda y. Moskvi in Tiflisu iste anačajne boljševice, Leninove dediče, strogo disciplinirane in pripravljene, da se bore tam, kamor jih kliče revolucija.

Ta govor so sprejeli Gruzini z velikim navdušenjem. Tročki si je pridobil med kavkaskimi plemeni splošen ugled.

Strašno novo bojno sredstvo.

Angleški iznajditelj Grindel

Nathewas je povedal novinarjem, da se mu je posrečilo pripraviti sprevodni žarek električne energije, kateri v svojem obtoku uniči in vpepi vse, na kar zadene in sicer že iz precejšnje daljave. Tako je na daljavo 20 metrov ubil podgano in povzročil eksplozijo smodnika, uničil je magnetne aeroplana ali avtomobila in zdobil druge razne stvari. Enerzijska lahko ubije človeka ali pa ga na gotovo daljavo omami za nekaj ur ali za kak dan. Iznajditelj je izračunal, da s stroški treh milijonov šterlingov obkoli London z električnim ograjo, ki bi preprečila vsak zračni polet. To bojno sredstvo bi lahko odbijalo vsaki napadalni poskus in s posledicami, katere so se pokazale pri preizkušnjah električnega žarka, onemogočiti bojevanje. Kakor se vidi, se po vojni med narodi ni vdomačil mirovni duh, ampak je na stalnem delu bojni duh, ki prinaša na dan vedno nove iznajdbe za pokončevanje ljudi in njihovega imetja, celih pokrajin in dežel. Najbolj se pečajo z novimi bojnosredstvenimi iznajdbami oni, ki najbolj kričijo, da je potreba miru in sprave na zemlji. Tako je v Evropi in nič boljše ni v Ameriki.

Nov občinski gerent.

Namesto odstopivšega Martina Bakašina je imenovan za občinskega gerenta v Srednji Bistrici tamk. posestnik Ivan Kreslin.

Brezplačno onim, ki trpe vsled mrzlice in nahuhe.

Brezplačno poskušanja metode, katere more vsakdo hitro in neboleče izločiti iz sebe. Imamo način, kako kontrolirati nahuhe in se, da se je to še dolgo bolelo, ali se je pojavila le po kratkih, ali po večerih mrzlica ali pa kronična nahuha, naročiti morate brezplačno poskušanje našega načina. Na to se ne gleda, v kakli klini strita, ne gleda se na vašo starost ali opravilo, ako vas muči nahuha ali mrzlica, naš način vam bo takoj pomagal.

Posebno želimo poslati onim, ki se nahajajo navidev v obupnem stanju, kjer niso pomagali zdravstveni veda, briganje, zdravlila, opije, dimi, "patentni kaženje" itd. želimo pokazati vsakomur, da je ta novina izredno dragocena, da vstopi v vsako teško dihanje, vse hropanje in vse strahne napade takoj.

Ta brezplačna ponudba je prava, da bi jo zametili. Pišite sedaj ter jo takoj priznate. Ne polajite denarja. Pošljite kupon danes, niti poltine ne plačate.

BREZPLAČNI POSKUSNI KUPON.
FRONTIER ASTHMA CO., Room 2018
Nagara and Hudson Sts., Buffalo, N. Y.
Pošljite prazno poskušanje vašega načina:

Ime: _____

Prejeto: _____

Ime: _____

Prejeto: _____

Ime: _____

Prejeto: _____

Ime: _____

Prejeto: _____

Ime: _____

Prejeto: _____

Ime: _____

Prejeto: _____

Ime: _____

Prejeto: _____

Ime: _____

Prejeto: _____

Ime: _____

Prejeto: _____

Ime: _____

Prejeto: _____

Ime: _____

Prejeto: _____

Ime: _____

Prejeto: _____

Ime: _____

Prejeto: _____

Ime: _____

Prejeto: _____

Ime: _____

Kretanje parnikov - Shipping News

21. maja: France, Havre.
22. maja: Lapland, Cherbourg.
24. maja: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Tyrhenia, Cherbourg; Colombo, Genoa.
27. maja: Reliance, Cherbourg; Hamburg; York, Bremen.
28. maja: Aquitania, Cherbourg.
30. maja: America, Genoa.
31. maja: Homerie, Cherbourg; Conte Verde, Genoa; Pres. Harding, Cherbourg; Orca, Cherbourg; Veendam, Bologna.
3. junija: Cleveland, Cherbourg in Hamburg.
4. junija: Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre.
5. junija: Balaclava, Cherbourg; Mongolia, Cherbourg.
7. junija: Majestic, Cherbourg; La Savote, Havre; Orbita, Cherbourg; Hamburg; Geo. Washington, Cherbourg; Bremen.
10. junija: Resolute, Cherbourg in Hamburg; Pittsburgh, Cherbourg; Luetzow, Bremen.
11. junija: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg.
12. junija: Columbus, Bremen.
14. junija: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg.
16. junija: America, Bremen.
17. junija: Duilio, Genoa.
18. junija: France, Havre; Aquitania, Cherbourg.
19. junija: Lapland, Cherbourg; Stuttgart, Bremen.
21. junija: Chicago, Havre; Homerie, Cherbourg; Saxonia, Cherbourg; Orca, Cherbourg; Hamburg.
24. junija: Pres. Wilson, Trst; Pres. Harding, Bremen; Canopic, Cherbourg; Bremen, Bremen.
25. junija: Berengaria, Cherbourg; Taormina, Genoa.
26. junija: Zeeland, Cherbourg.
28. junija: Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Conte Rosso v Genoa.

CUNARD

V JUGOSLAVIJO
v najkrajšem času vsako sredo s tremi ekspresnimi parniki
BERENGARIA AQUITANIA
(preko Cherbourga)

ČE nameravate dobiti svojo rodbino iz JUGOSLAVIJE, se takoj brigajte za potovanje. Naš urad v Jugoslaviji vam bo pomagal in svetloval. Vsi potniki tretjega razreda potujejo v privatnih kabinah. Nemudkritična distoba hrane. Za podrobnosti se obrnite na lokalne agente ali na

CUNARD LINE
25 Broadway New York

COSULICH LINE

Karavnost v Jugoslavije
Edino direktno spomladno odplutje
Otvorjena vožnja svezana

Presidente Wilson — 24. junij; 8. avg. Martha Washington — 12. juli; 6. sept. v Dubrovnik ali Trst.

Zelaznica v vstopni točki. Nobenih višev. Vračajte pri bližnjem agentu ali pri PHELPS BROS. & CO., 2 West St., N. Y.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Prečno odputjem s parnikom "Paris", se enkrat lepo zahvalim Antenu in Johnu Zeletu, ker sta me spremlila na kolodvor. — Martin Močnik, na potu v Sebene pri Trzinu.

Prečno odputjem s parnikom "Paris", se enkrat pozdravljam s sestro Edwarda in njegovo ženo. John in Frank Pantarja, John in Joseph Malija, Frank in Mary Samsa, Max in Fany Kaučiča, Louis in Mary Janca ter Frank in Mary Mulca. Bog vas živi vse skupaj! — John, Fany in Elsie Well.

Predno odputjem v staro domovino, se še enkrat zahvalim James Shukantz ter Henry in Frances Gruden, ker so me spremlili na postajo. — Ivan Krčelič.

Predno odputjem s parnikom "Paris", vse svoje znanee se enkrat pozdravim, posebno svojega soproga do povratka. — Valerija Turk z otroci.

Predno se podava na pot v Maribor s parnikom "Paris", se enkrat pozdravljam in se zahvaljujem družini Bire, ker so naju spremili na postajo, kakor tudi Jakob Čopica, vsi v Shebovan.

Vsi. Nadalje pozdravljam Jakopa in Leno Korošec ter njih družino, kakor tudi Antona in Neže Lah s sinom, vsi na West Allisu pri Milwaukee, Wis. Iskreno pozdravljam mojega brata Antona Potocnika in njegovo soprogo Marijo v Waukeganu, Ill.; nadalje Rožo Ekart in njenega moža ter družino, kakor tudi Jozefa Ekart in Franka Lah, vsi v Clevelandu, Ohio. — Frank in Rosie Radolič.

POTREBUJE SE 20 MOŽ

za delati drva. Gozd lep v ravlini. Plača \$2.75 od klafre. — Jacob Mlakar, Box 143, Kellettville, Pa. (14-17-5)

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York
Glavne zastopstvo jedrnatih bank.

VEČ KOT 40
NOVIH SLOV. PLOŠČ ZA
VAŠ GRAMOFON.

PESMI, MOŠKI ZBORI, MARŠE
POLKE, VALČERJE itd.
Pišite takoj po novi brezplačni cenik na VICTOR NAVINGHEK
331 Grove St., Conemaugh, Pa.

MOŠKI Zaščitite se
Pred mrazem

SANYKI
Nabavite si najboljšo zaščitno
PREPRAVO za MOŠKE
Volitna toba. Kit (\$7) \$1
Vred.

See-Y-Kin Dept. B
88 Broadway St., New York
Pišite na obrazec.

PREMIAD
MEMURIA

PREMIAD
MEMURIA

PREMIAD
MEMURIA

PREMIAD
MEMURIA

PREMIAD
MEMURIA